

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-253/1

від 31 березня 2020 року

**Міністерство соціальної
політики України**

Про погодження проєкту акта

Асоціація міст України розглянула проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо реформування системи інституційного догляду та виховання дітей» (далі – Законопроєкт), надісланий на погодження Мінсоцполітики листом від 20.03.2020 № 3968/0/2-20/57, та повідомляє.

Законопроєктом пропонується внести зміни до деяких законодавчих актів щодо соціального захисту дітей. АМУ в цілому підтримує ідею Мінсоцполітики реформувати систему інституційного догляду та виховання. Разом з тим, АМУ надає такі зауваження.

1. Пунктом 3 частини четвертої статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та частиною третьою статті 19 Закону України «Про охорону дитинства» в редакції Законопроєкту визначається, що плата за утримання дітей у гуртожитках (пансіонах) закладів загальної середньої освіти у разі, якщо виховання і догляд дітей у сім'ях ускладнюється через стан здоров'я батьків, здійснюється за рахунок коштів бюджетів територіальних громад міст обласного значення, районних бюджетів та бюджетів об'єднаних територіальних громад.

Законопроєктом створюється механізм наділення органів місцевого самоврядування додатковими повноваженнями та покриття їх додатковими видатками без перегляду джерел доходів місцевих бюджетів. Міністерством не запропоновані джерела покриття зазначених витрат місцевих бюджетів, що порушує статтю 142 Конституції України: витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою. Звертаємо увагу, що на сьогодні абсолютна більшість закладів освіти, що належить до закладів інституційного догляду та виховання дітей, фінансується за рахунок коштів обласного бюджету. Для здійснення видатків, пов'язаних із функціонуванням цих закладів, обласним бюджетам надана частина загальнодержавних податків (15 % податку на доходи фізичних осіб та 10 % податку на прибуток), надається освітня субвенція. Вважаємо, що зміна суб'єктів відповідальності за утримання дітей має супроводжуватися і зміною системи фінансування таких послуг.

Тому, пропонуємо розробити відповідні зміни до Бюджетного кодексу України і передбачити компенсацію відповідним бюджетам за утримання дітей в інтернатних установах, або передбачити внесення плати за утримання дітей у закладі за рахунок коштів обласних бюджетів.

2. Статтею 24 Закону України «Про охорону дитинства» в редакції Законопроекту визначено, що дитину, яка залишилася без батьківського піклування, за відсутності родичів можна влаштувати лише в сім'ю патронатного вихователя або малий груповий будинок. В цілому підтримуючи зазначену норму, АМУ не вважає її можливою до реалізації, зважаючи на сучасний стан системи утримання, виховання і влаштування дітей.

По-перше, із тексту Законопроекту не зрозуміло куди влаштовувати таку дитину, якщо на території відповідної територіальної громади відсутній малий груповий будинок або сім'я патронатних вихователів.

По-друге, на думку АМУ, створення малих групових будинків в достатній кількості не можливе без збільшення державної підтримки. Відповідно до статті 62 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» держава гарантує органам місцевого самоврядування дохідну базу, достатню для забезпечення населення послугами на рівні мінімальних соціальних потреб. На сьогодні в Україні функціонує недостатня кількість малих групових будинків, а частина органів місцевого самоврядування не спроможна самостійно збудувати такий заклад за рахунок власних коштів.

По-третє, кількість сімей патронатних вихователів є критично малою та не покриває потреби всієї України. Станом на лютий 2020 року в Україні функціонувала 121 патронатна сім'я. Ця ситуація, на думку АМУ, пов'язана не стільки з низькою активністю роботи органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій, скільки із загальною культурою поведінки сімей, небажанням брати «чужих» дітей, відсутністю потужної державної PR-кампанії та відсутністю фінансового забезпечення патронатних вихователів в період відсутності в них дітей.

З метою реалізації норм статті 24 Закону України «Про охорону дитинства» в редакції Законопроекту АМУ пропонує:

- переглянути та розширити перелік сімей, закладів та установ, куди можна тимчасово влаштувати дитину, залишену без батьківського піклування;
- збільшити видатки держави на будівництво малих групових будинків;
- встановити державну грошову допомогу патронатним вихователям в період відсутності в них дітей;
- постійно проводити державну PR-кампанію з метою збільшення кількості опікунів/піклувальників, прийомних батьків та батьків вихователів, патронатних вихователів.

3. Статтею 28 Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» в редакції Законопроекту визначено, що дитину, залишену батьками в пологовому будинку, до встановлення їй відповідного статусу можна влаштувати лише в сім'ю патронатного вихователя або в заклад соціального захисту дітей. Враховуючи зазначені вище зауваження, АМУ пропонує переглянути та розширити перелік сімей, закладів та установ, куди можна тимчасово влаштувати дитину, залишену батьками в пологовому будинку.

Враховуючи вищезазначене, АМУ погоджує Законопроект із зауваженнями.

Виконавчий директор Асоціації

Миколюк Н.М.
486-30-82

О. В. Слобожан